

GMINA OŁAWA

FUNDUSZ SOŁECKI – PODSTAWOWE INFORMACJE

Fundusz sołecki to pieniądze, które mają służyć mieszkańcom i zintegrować lokalną społeczność w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców.

Fundusz sołecki jest wyodrębniony w budżecie gminy, przez cały czas pozostaje zatem jego częścią, dlatego dotyczą go wszelkie rygory i obostrzenia wynikające z wydatkowania środków publicznych. O przeznaczeniu funduszu sołeckiego decydują bezpośrednio mieszkańcy sołectw na zebraniach wiejskich.

Sołtysi z poszczególnych wsi w terminie do 31 lipca otrzymują informację o wysokości środków przypadających sołectwu w ramach funduszu sołeckiego na kolejny rok budżetowy.

Wniosek danego sołectwa o realizację przedsięwzięcia uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Wniosek wraz z protokołem i uchwałą zebrania wiejskiego, sołtys przedkłada Wójtowi w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. Aby wniosek do funduszu sołeckiego mógł być zrealizowany, musi spełniać trzy warunki, które trzeba wziąć pod uwagę podczas dyskusji i planowania wniosku:

**Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim „środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodnie ze strategią rozwoju gminy”.
POWYŻSZE WARUNKI MUSZĄ BYĆ SPEŁNIONE ŁĄCZNIE.**

Oznacza to w praktyce, że jeżeli ten warunek nie będzie dochowany – Wójt zobowiązany jest odrzucić wniosek. Informuję, że sołectwa mogą realizować wspólne przedsięwzięcia, wówczas każde z sołectw zamierzających wspólnie realizować przedsięwzięcie odrębnie uchwała wniosek, wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze danego lub innego sołectwa w gminie. Dodatkowe ograniczenia w realizacji zadań planowanych w ramach funduszu sołeckiego mogą być związane z koniecznością posiadania odpowiednich zezwoleń przewidzianych prawem i zabezpieczenia środków na ten cel, koniecznością sporządzania dokumentów pod uzyskanie niezbędnych zezwoleń, kosztorysu zadania, prowadzenia nadzoru poprzez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.

ZADANIA ZAPLANOWANE W RAMACH FUNDUSZU NIE MOGĄ PRZEKROCZYĆ KWOTY FUNDUSZU PRZYPADAJĄCEJ NA DANE SOŁECTWO.

Podstawą do ustalenia katalogu dopuszczalnych działań realizowanych w ramach funduszu sołeckiego jest ustawa o samorządzie gminnym.

ZADANIA WŁASNE GMINY - art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.

W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- 3a) działalności w zakresie telekomunikacji;
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- 6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 8) edukacji publicznej;
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 11) targowisk i hal targowych;
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;
- 13) cmentarzy gminnych;
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy;

PRZYKŁADOWE ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH ŚRODKÓW Z FUNDUSZU SOŁECKIEGO:

Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi:

- nasadzenia drzew i krzewów oraz pielęgnacja zieleni i terenów użyteczności publicznej w sołectwie w tym zakup paliwa do koszenia.
- zakup i montaż koszy na śmieci, pojemników na zużyte baterie itp.,
- zakładanie trawników, oczek wodnych, skalników,
- ustawianie tablic informacyjnych, promocyjnych, specjalnych drogowskazów i innych elementów małej architektury,
- mała infrastruktura rekreacyjna i kulturalna sołectwa,
- montaż ławek, urządzenie placów spotkań, gier i zabaw, zakup namiotów i krzeseł, urządzenie

miejsc do ognisk i grillowania,

- budowa, remont i urządzenie boisk np. małych boisk przy świetlicach,
- budowa scen i zadaszeń dla organizacji występów artystycznych,
- zakup urządzeń poprawiających infrastrukturę sportową,
- zakup wyposażenia i urządzenie placów zabaw dla dzieci,
- zakupy wyposażenia świetlic wiejskich, klubów i sołeckich obiektów sportowych, zakupy sprzętu komputerowego i audio-video,
- malowanie niewielkich obiektów należących do gminy.

Infrastruktura komunalna sołectwa:

- budowa i remont niewielkich odcinków dróg gminnych i chodników np. brakujące, małe odcinki chodników prowadzące do świetlicy,
- utrzymanie dróg i chodników oraz wykonywanie drobnych remontów,
- budowa punktów oświetleniowych dróg i placów publicznych np. oświetlenie placu zabaw, altany czy spacernika,
- renowacja obiektów o charakterze zabytkowym (wpisanych do rejestru zabytków i stanowiących własność gminy np.: kapliczek).

Uroczystości, spotkania i imprezy integracyjne:

- organizacja imprez - DLA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA, takich jak dożynki, majówki, dzień dziecka, dzień ziemniaka itp.
- organizacja imprez kulturalno – sportowych np. obejmujących rywalizację między dziećmi, a dorosłymi, konkursy dla rodzin itp.,
- wspieranie innych inicjatyw integracyjnych na rzecz mieszkańców sołectwa, prowadzonych przez organizacje działające na jego terenie.

Edukacja, kultura, sport:

- prowadzenie akcji edukacyjnych wśród mieszkańców sołectwa dotyczących ekologii,
- prowadzenie sołeckich konkursów dotyczących poprawy poziomu estetycznego wsi,
- organizacja szkoleń dla mieszkańców wsi zgodnie z ich potrzebami,
- wspieranie inicjatyw kulturalnych i sportowych na rzecz lokalnego środowiska prowadzonych przez placówki oświatowe, np. zakupy nagród rzeczowych i sprzętu, dla dzieci i młodzieży.

Działania promocyjne:

- prowadzenie akcji promujących gminę i sołectwo oraz ich walory i zasoby lokalne,
- opracowanie i wydanie folderu lub broszury informującej o zabytkach, produktach lokalnych, ciekawych miejscach, szlakach, ofercie turystycznej itd.

PRZYKŁADOWE ZADANIA, KTÓRYCH NIE MOŻNA REALIZOWAĆ Z FUNDUSZY SOŁECKICH:

- 1. Pieniądze z funduszu sołeckiego nie mogą zostać przeznaczone na wyjazdy integracyjne mieszkańców.** Organizacja takich przedsięwzięć nie należy do zadań własnych gminy, a mieszkańcy sołectwa mogą się integrować w inny sposób. Trudno bowiem uznać, by wyjazdy integracyjne członków sołectwa stanowiły zarazem zadanie własne gminy, zwłaszcza zaspokajały w jakikolwiek sposób potrzeby pozostałych członków wspólnoty gminnej, a także służyły poprawie warunków życia mieszkańców i zaspokajały potrzeby tej lokalnej zbiorowości. Integracja mieszkańców sołectwa może być osiągnięta także w inny sposób, chociażby przy okazji promocji gminy. Wyjazdy członków społeczności, w ocenie

RIO Wrocław, wpływają głównie na rozwój regionów, będących celem podróży, a nie obszaru, z którego wyjazdy się odbywają”. Podobnie wypowiedziała się RIO w Kielcach wskazując, że „w ocenie Izby, zorganizowanie wyjazdu grupy mieszkańców sołectwa do teatru i muzeum nie spełnia przesłanek przedsięwzięcia, określonych przepisami ustawy o funduszu sołeckim.

2. **Z funduszu sołeckiego nie można udzielać dotacji dla OSP** jak również **nie można** przeznaczyć np. na zakup firanek do remizy, ornatu dla kapelana OSP, produktów żywnościowych na przyjęcie z okazji obchodów rocznicy OSP (nie wspominając o alkoholu).
3. Sołectwo nie ma możliwości prawnych udzielania darowizn innym osobom prawnym, **w tym organizacji KGW**. Nie ma żadnego znaczenia fakt, iż aktualnie Sołtys i Przewodnicząca organizacji KGW to ta sama osoba. RIO przedstawiła pogląd, że „odrębną kwestią jest finansowanie KGW. Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2212, z późn. zm.) koło gospodyń wiejskich może otrzymywać dotacje celowe na realizację zadań, o których mowa w art. 2 ust. 3, według zasad określonych w odrębnych przepisach. W myśl § 4 załącznika do ustawy (określającego wzorcowy statut KGW) koło realizuje swoje cele ze środków pochodzących m.in. z dotacji z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego. W świetle powyższych zapisów KGW może wystąpić o udzielenie dotacji z budżetu gminy”.
4. **Wydatki na przebudowę chodników przy drogach powiatowych oraz na pielęgnację poboczy przy drogach powiatowych** nie mogą być sfinansowane ze środków funduszu sołeckiego. Zawarcie porozumienia pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, w oparciu o art. 19 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 460 ze zm.) poprzedzonego uchwałą rady gminy nie skutkuje uznaniem, że zadanie powierzone tym porozumieniem, w zakresie zarządzania przez gminę drogą powiatową, staje się jej zadaniem własnym. Pozostaje ono w dalszym ciągu zadaniem samorządu powiatu, powierzonym jedynie samorządowi gminnemu. Gmina może wykonywać takie zadanie w ramach własnych środków
5. **Wydatki na renowację cmentarza parafialnego, w tym kaplic i kapliczek przydrożnych**, np. w stanowisku RIO w Poznaniu z 6 września 2019 r. (WA-0280-74-2019) wskazano, że „zadania wymienione w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym tworzą otwarty katalog. Przepisy te nie dają jednak podstaw do uznania za zadanie własne Gminy remontu figury Matki Bożej, która znajduje się na gruncie będącym własnością Gminy i stanowi element ciągu pieszego”. Dalej w piśmie wskazano, że „w ocenie tut. Izby z funduszu sołeckiego mogą być realizowane wydatki tylko na obiekty, w odniesieniu do których gmina posiada prawo własności lub ma inny tytuł władania (dysponowania w rozumieniu prawa budowlanego, np. dzierżawa, użyczenie). Natomiast w sytuacji braku ww. tytułów możliwe jest sfinansowanie renowacji obiektów zabytkowych (jeżeli są wpisane do rejestru zabytków albo znajdują się w gminnej ewidencji zabytków) wyłącznie poprzez zaplanowanie wydatków w formie dotacji na podstawie art. 71 ust. 2 i art. 81 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067 ze zm.), ale już nie w ramach funduszu sołeckiego”.

JAK OSZACOWAĆ KOSZTY PRZEDSIĘWZIĘCIA?

Szacując koszty zadań należy na wstępie ustalić ceny rynkowe usług i materiałów potrzebnych do ich realizacji. Ceny można ustalić na podstawie cen w lokalnych sklepach i hurtowniach. Koszty usług podają wykonawcy na różnego rodzaju portalach internetowych. Jeżeli na lokalnym rynku działają rzemieślnicy, warto zorientować się, jaką cenę proponują za daną usługę.

Istotnym celem szacowania kosztów zawartych we Wniosku jest przedstawienie zebraniu wiejskiemu możliwości sfinansowania danego zakresu robót ze środków funduszu sołectkiego. Nie może być tak, że mieszkańcy uchwalą wniosek, w którym wskażą do wykonania w kolejnym roku budżetowym budowę chodnika o długości 1.000 mb, gdzie w rzeczywistości wyodrębniona na dane sołectwo kwota funduszu pokryje jedynie 20% tego zadania. Wykonanie robót lub innego rodzaju przedsięwzięć w szerszym zakresie niż wynika to z kwoty przypadającego funduszu jest możliwe w przypadku współfinansowania zadań z innych środków. Dodatkowo w Urzędzie Gminy należy się upewnić, czy na drodze wzdłuż, której planujemy wykonać chodnik nie są planowane w najbliższej przyszłości poważniejsze remonty lub przebudowy. Jeżeli gmina będzie miała tego rodzaju zamierzenia, to Rada Gminy może odrzucić Wniosek, ponieważ będzie on niezgodny z ogólnie pojętą strategią.

Wniosek, który nie spełnia warunków określonych w ustawie o funduszu sołectkim podlega odrzuceniu, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. Informację o odrzuceniu wniosku pisemnie przekazuje sołtysowi Wójt Gminy Oława. W przypadku odrzucenia wniosku przez Wójta, sołtys ma prawo w terminie do 7 dni licząc od dnia otrzymania informacji w tej sprawie, wystąpić do Rady Gminy o podtrzymanie wniosku w całości lub w części.

W trakcie roku budżetowego, po uchwaleniu budżetu gminy na dany rok, sołectwo może złożyć wniosek do Wójta o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu w ramach posiadanego funduszu sołectkiego, nie później niż do 31 października danego roku budżetowego

Fundusz sołectki należy wykorzystać do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego.

Niewykorzystane do tego dnia środki funduszu wygasają z upływem roku i nie przechodzą na kolejny rok budżetowy.